

Risker med laserpekare

– information till skolpersonal och föräldrar

Problemet med handhållna lasrar, ibland kallade laserpekare, har vuxit. Ungdomar har ibland använt lasrarna mot poliser, busschaufförer och piloter och stört arbetet. Särskilt allvarligt är det när laserpekare används mot trafikanter. Laserstrålen kan blända föraren och orsaka olyckor. Det har också hänt att lärare har blivit belysta med laser i tjänsten.

Farliga lasrar kan se ut som pennor. Handhållna lasrar är ofta utformade som pennor eller ficklampor och det är svårt att se om de är skadliga eller inte. Starka handhållna lasrar kan tillfälligt blända ögonen och i vissa fall orsaka bestående ögonskador. Titta därför aldrig direkt in i en laser eller i en laserstråle som reflekterats i en spegel.

Det krävs tillstånd för starka lasrar. Det krävs tillstånd från Strålsäkerhetsmyndigheten för att inneha och använda starka handhållna lasrar på allmän plats och inom skolans område.

En stark handhållen laser är starkare än 5 mW och tillhör laserklass 3B eller 4 (läs mer om laserklasser i bifogad information).

Laserstrålens färg har ingen betydelse för hur skadlig lasern är eller för kravet på tillstånd.

Märkningen kan vara fel.

De flesta skadliga handhållna lasrar som finns i Sverige har köpts utomlands. De kan vara starkare än vad märkningen anger. Det är därför viktigt att skolpersonal och föräldrar känner till riskerna med handhållna lasrar och de regler som gäller för att inneha och använda dem.

Lärare får omhänderta lasrar.

Om du som lärare misstänker att en elev på skolan har en stark handhållen laser kan du omhänderta den och anmäla händelsen till polisen.

När du har tagit hand om lasern rekommenderar vi att du tar ur batteriet, så att den inte kan användas av misstag.

Fakta: risker och skador

En laserstråle består av väldigt intensivt ljus. I ögat finns en lins som gör att ljuset fokuseras på en mycket liten punkt vilket gör ljuset ännu mer intensivt. Det starka ljuset kan ge brännskador på ögats näthinna och man kan bli delvis blind.

När en person blir belyst med laser hinner ofta ögats naturliga blinkreflex utlösas, vilket skyddar ögat mot det starka ljuset. Men personen kan ändå hinna bländas tillfälligt.

Dessutom finns det lasrar som är så starka att ögat kan få permanenta skador redan innan man hinner blinka. Ju längre tid ögat blir belyst,

desto större är risken att det tar skada.

Avståndet till lasern har också betydelse för skaderisken. Vanligt förekommande lasrar är skadliga på upp till 50 meters avstånd, men de kan blända på betydligt längre avstånd.

På www.stralsakerhetsmyndigheten.se finns mer information om lasrar. Där hittar du också myndighetens föreskrifter om lasrar, SSMFS 2008:14. Arbetsmiljöverkets föreskrift om lasrar, ASF 2009:7, hittar du på www.av.se.